

Rudo pamti proletere

Autor Administrator

Thursday, 21 December 2017

Zadnja Promjena Thursday, 21 December 2017

U gradiaeu Rudo 22. decembra 1941. godine u Drugom svjetskom ratu formirana je Prva proleTERSka brigada Narodnooslobodilaèke vojske Jugoslavije. Poslije rata taj datum je slavljen kao Dan JNA. Odluku o formiranju brigade donio je tadašnji Centralni komitet KPJ, a formirao ju je Vrhovni komandant NOV i POJ Josip Broz Tito. Na dan formiranja imala je šest bataljona (èetiri iz Srbije i dva iz Crne Gore) ukupne jaèine 1.200 boraca. Prvi komandant brigade bio je Koèa Popoviæ, narodni heroj, a politièki komesar Filip Kljajiæ Fiæa, narodni heroj.

Prva borba brigade kod sela Gaoèiæa i Mioèa odigrala se odmah 22. decembra 1941. godine. Prva proleTERSka udarna brigada je na svom ratnom putu prešla više od 20.000 kilometara. U njenim borbama borilo se više od 22.000 ljudi iz cijele Jugoslavije. Imala je više od 7.500 poginulih, ranjenih i nestalih boraca, a izbacila je iz stroja više hiljada neprijateljskih vojnika. Dala je više od 3.000 rukovodilaca i 83 narodna heroja. U toku Druge neprijateljske ofanzive, od 17. do 23. januara 1942. godine vodila je više borbi: na Pjenovcu, kod Rogatice, Vareša, Han Pijeska i Bijelih Voda. Glavnina brigade je izvela marš preko planine Igman, pri temperaturi od -32 stepena. U Treæoj neprijateljskoj ofanzivi zajedno sa Drugom proleTERSkom brigadom dejstvovala je u istoènoj Bosni, Crnoj Gori, Hercegovini i u teškim borbama (Polja Kolašinska, Durmitor, Hercegovina) znatno pomogla uspješno povlaèenje partizanskih snaga u rejon Tromeèe. U sastav Prve proleTERSke divizije ušla je 1. novembra 1942. godine, a sedam dana kasnije u Bosanskom Petrovcu od Vrhovnog komandanta NOV i POJ Josipa Broza Tita dobila je proleTERSku zastavu. U skladu sa planom Vrhovnog komandanta o prodoru snaga NOVJ u centralnu Bosnu, novembra i decembra 1942. i januara 1943. godine izvela je više poduhvata u dolini Vrbasa i centralnoj Bosni; u noæi 19/20. novembra uništila je jako neprijateljsko uporište Sitnicu; u noæi 25/26. novembra uèestvovala je u osloboðenju Jajca; u toku decembra je oslobodila Skender Vakuf i Kotor Varoš i podruèje Jošavke; u toku januara dijelom svojih snaga uèestvuje u osloboðenju Tesliæa; u noæi 15/16. januara oslobodila je Prnjavor. Uspjesi kod Tesliæa i Prnjavora bili su veliki: ubijeno je i ranjeno nekoliko stotina, a zarobljeno 2.000 neprijateljskih vojnika i zaplijenjena velika kolièina ratnog materijala. U Èetvrtoj neprijateljskoj ofanzivi, u šestodnevnom maršu, prebacila se sa sektora Banjaluke, preko Šipraga, Bojske, Gornjeg Vakufa na željeznièku prugu Sarajevo - Mostar, pa je u noæi 17/18. februara likvidirala posade neprijatelja na odsjeku Raštelica - Brðani i poslije toga vodila teške borbe na Ivan-sedlu i Bradini i dijelom snaga uèestvovala u napadu na Konjic. Poslije forsiranja Neretve u nastupanju Glavne operativne grupe NOVJ na istok, brigada prva nastupa opštim pravcem: Glatièevo, rejon Kalinovika, Ustikolina. Krajem marta izbila je na Drinu kod Ustikoline. U bici na Sutjesci prvih dana vodi borbe sa Prvom njemaèkom brdskom divizijom na sektoru Bijelo Polje, Mojkovac, Šahoviæi. Sa ovog sektora prebaèena je na sektor Èelebiæa, radi zaštite Centralne bolnice i zatvaranja pravca Foèa - Èelebiæ. Poslije sedmodnevnog marša, 21. maja kod Èelebiæa je iz pokreta napala i razbila 13. domobransku pukovniju. Uèestvovala je 24. i 25. maja u pokušaju proboja jugoistoèno od Foèe. Do 6. juna vodila je borbe u dolini Sutjeske, a 8. juna je izbila na Zelengoru. Jurišem na Balinovcu 10. juna 1943. godine brigada je probila neprijateljski obruè na Zelengori, a dva dana kasnije probila je novi obruè na komunikaciji Kalinovic - Foèa. U protivofanzivi Glavne operativne grupe u istoènoj Bosni u julu i avgustu vodila je više borbi (Vlasenica, Drinjaèa, Zvornik i na pruzi Sarajevo - Zenica). U septembru dejstvuje u Dalmaciji, a u oktobru i novembru na širem podruèju Travnika. U Beogradskoj operaciji istakla se u mnogim borbama za osloboðenje Beograda. Od decembra 1944. do aprila 1945. godine dejstvuje na Sremskom frontu. Uèestvuje u proboju Sremskog fronta 12. aprila 1945. godine i uèestvuje u više poduhvata u Sremu, Slavoniji i sve do Zagreba. Posljednju borbu vodila je za osloboðenje Zagreba, u koji ulazi 9. maja 1945. godine. Glas Spske

#JosipBrozTito #Jugoslavija #Yugoslavia #SFRJ #antifašizam #antifascism